

حقوق اوراق بهادار

قواعد حقوقی حاکم بر افشای اطلاعات در بازار اوراق بهادار

مؤلف

دکتر محسن شمس الهی

با مقدمه

دکتر حسن ره‌پیک

استاد دانشکده حقوق قضایی

سرشناسه: شمس الهی، محسن، ۱۳۶۷ -
 عنوان و نام پدیدآور: حقوق اوراق بهادار: قواعد حقوقی حاکم بر افشای
 اطلاعات در بازار اوراق بهادار / مولف محسن
 شمس الهی؛ یا مقدمه حسن ره‌پیک
 مشخصات نشر: تهران: نشر میزان، ۱۳۹۹
 مشخصات ظاهری: ۴۹۶ ص.
 فروست: علوم اجتماعی؛ ۱۳۰۲.
 شابک: 978-622-212-110-5
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
 موضوع: معامله با دارنده اطلاعات محرمانه در بورس اوراق
 بهادار - قوانین و مقررات - ایران
 Insider trading in securities -- Law and legislation -- Iran :
 موضوع: حقوق تطبیقی - Comparative law
 موضوع: حقوق - ایران - Iran -- law
 موضوع: حقوق - ایالات متحده - United States -- law
 موضوع: حقوق - فرانسه - France -- law
 موضوع: افشای اطلاعات مالی - Financial disclosure
 شناسه اثر و درج: ره‌پیک، حسن، ۱۳۴۲ - مقدمه نویسی
 رده‌بندی کدها: K 111
 رده‌بندی دیویی: ۳۴۵ / ۱۲
 شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۶۵۶

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، تایپ، میکرونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز
 از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
 لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

۱۳۰۲

نشر میزان
 حقوق اوراق بهادار؛

قواعد عمومی حاکم بر افشای اطلاعات در بازار اوراق بهادار

دکتر محسن شمس الهی

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۹

قیمت: ۹۰۰۰۰ تومان

شماره: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۲-۱۱۰-۵

دفتر مرکزی: خیابان سهروردی شمالی، خیابان خرمشهر، پلاک ۶۲

تلفن ۸۸۵۴۹۱۳۱ - ۸۸۵۴۴۱۲۴ - ۸۸۳۴۹۵۲۹ - ۸۸۳۴۹۵۳۰

فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، رویروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰

پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

کانال تلگرام: t.me/nashremizan

اینستاگرام: nashremizan

فهرست مطالب

- مقدمه استاد گرامی جناب آقای دکتر حسن رهپیک ۱۹
- مقدمه ۲۱

بخش اول - تعهد به ارائه اطلاعات در معاملات اوراق بهادار ۳۵

فصل اول - مفاهیم و مبانی ۳۶

مبحث اول - مفهوم تعهد به ارائه اطلاعات ۳۶

گفتار اول - تاریخچه افشای اطلاعات ۳۶

بند اول - اوراق بهادار ۳۶

بند دوم - بازار اولیه و ثانویه ۳۹

بند سوم - اطلاعات ۴۱

بند چهارم - مفهوم ارائه (افشای) اطلاعات ۴۱

بند پنجم - سازمان بورس و اوراق بهادار ۴۳

گفتار دوم - مفهوم تعهد به ارائه اطلاعات ۴۳

بند اول - تعهد پیش قراردادی به ارائه اطلاعات ۴۴

بند دوم - تعهد به ارائه اطلاعات در معاملات اوراق بهادار ۴۸

گفتار سوم - ماهیت حقوقی ۴۹

بند اول - از حیث منبع تعهد ۴۹

بند دوم - از حیث موضوع تعهد ۵۰

مبحث دوم - مبانی تعهد به ارائه اطلاعات در معاملات اوراق بهادار ۵۲

گفتار اول - لزوم یا عدم لزوم برقراری نظام افشای اجباری اطلاعات ۵۳

بند اول - نظریات قائل به عدم کفایت نظام افشای الزامی اطلاعات ۵۴

الف - افشای اختیاری ۵۷

- بند سوم - نظریه افشای الزامی اطلاعات ۶۰
- گفتار دوم - مبانی افشای اجباری اطلاعات ۶۱
- بند اول - تحلیل تعهد به ارائه اطلاعات در معاملات اوراق بهادار از منظر حقوق قراردادهای ۶۲
- الف - اهمیت خاص اطلاعات در معاملات اوراق بهادار ۶۲
- ب - لزوم ارائه اطلاعات به منظور حمایت از طرف ضعیف‌تر قرارداد در معاملات اوراق بهادار ۶۴
- ج - حمایت از سرمایه‌گذار و ایجاد امکان تصمیم‌گیری آگاهانه برای وی به عنوان مبنای قواعد افشا ۶۷
- د - ممانعت از تقلب به عنوان یکی از اهداف الزامات راجع به افشای اطلاعات ۷۱
- بند دوم - انی اقتصادی تعهد به ارائه اطلاعات ۷۳
- الف - تعدد افشای الزامی اطلاعات به عنوان ابزار ارتقای بازدهی اقتصادی ۷۳
- ب - نظریه بازار سرمایه کارآمد ۷۴
- بند سوم - سایر مبانی تعهد به ارائه اطلاعات ۷۶
- نتیجه فصل ۷۸
- فصل دوم - قلمرو تعهد به ارائه اطلاعات در معاملات اوراق بهادار ۸۰
- مبحث اول - تعهد اولیه ناشر: افشای عمومی اطلاعات ۸۰
- گفتار اول - تعهد سلبی ناشر در ارائه اطلاعات ۸۱
- بند اول - تعهد به صحت اطلاعات ۸۱
- بند دوم - تعهد به همراه‌کننده نبودن اطلاعات ۸۳
- گفتار دوم - تعهد ایجابی ناشر به ارائه اطلاعات ۸۵
- بند اول - تعهدات ایجابی خاص ناشر به ارائه اطلاعات ۸۵
- الف - در بازار اولیه ۸۶
- ب - در بازار ثانویه ۸۹
۱. در حقوق آمریکا ۸۹
۲. در حقوق ایران ۹۱

فهرست مطالب □ ۷

- بند دوم- تعهد ایجابی عام ناشر به ارائه اطلاعات ۹۳
- الف - قلمرو تعهد ایجابی به ارائه اطلاعات در قواعد عمومی قراردادها ۹۳
۱. مطالعه تطبیقی ۹۳
۲. در حقوق ایران ۹۵
- ب- قلمرو تعهد ایجابی به ارائه اطلاعات در معاملات اوراق بهادار ۹۷
۱. در حقوق آمریکا ۹۷
۲. در حقوق ایران ۹۹
- گفتار سوم- شرایط و قواعد حاکم بر تعهد به ارائه اطلاعات ۱۰۲
- بند اول- شرایط تعهد به ارائه اطلاعات ۱۰۲
- الف- عمومی نبودن (نهانی بودن) ۱۰۳
- ب - مهم بودن اطلاعات ۱۰۳
۱. ضابطه تشخیص اطلاعات مهم در حقوق قراردادها ۱۰۴
۲. میار تشخیص اطلاعات مهم در حقوق اوراق بهادار ۱۰۹
- ۱.۱. در حقوق آمریکا ۱۰۹
- ۲.۲. در حقوق ایران ۱۱۲
- ج- موارد تردید در تعهد ناشر به انشای اطلاعات ۱۱۵
۱. اطلاعات نرم ۱۱۵
۲. اطلاعات مالی منفی ۱۱۸
- بند دوم- قواعد حاکم بر تعهد به ارائه اطلاعات ۱۱۸
- الف- لزوم فوریت ارائه اطلاعات ۱۱۹
- ب- قابل فهم بودن اطلاعات ۱۲۲
- ج- تشریفاتی بودن ارائه اطلاعات ۱۲۴
- مبحث دوم- تعهد ثانویه ناشر: بهروزرسانی و اصلاح اطلاعات ۱۲۵
- گفتار اول- تعهد به اصلاح و بهروزرسانی اطلاعات منتشر شده از سوی ناشر ۱۲۵
- بند اول- تعهد به اصلاح و بهروزرسانی از منظر قواعد عمومی قراردادها ۱۲۵
- بند دوم- تعهد به اصلاح و بهروزرسانی در معاملات اوراق بهادار ۱۲۷
- گفتار دوم- تعهد به اصلاح اطلاعات منتشر شده از سوی منابع خارج از ناشر (شایعات) ۱۲۹

- بند اول - مفهوم شایعه و جایگاه آن در بازار اوراق بهادار ۱۳۰
- الف - مفهوم شایعه ۱۳۰
- ب - جایگاه شایعات در بازار اوراق بهادار ۱۳۲
- بند دوم - تعهد ناشر به اصلاح شایعات ۱۳۳
- الف - تعهد مضیق یا موسع ناشران اوراق بهادار در قبال شایعات ۱۳۳
- ب - در حقوق آمریکا ۱۳۹
- ج - حقوق ایران ۱۴۲
- گفتار سوم - شرایط تعهد ناشر به اصلاح و بهروزرسانی اطلاعات ۱۴۵
- بند اول - مهم بودن شایعه یا اطلاعات نادرست ۱۴۵
- بند دوم - قابلیت انتساب اطلاعات نادرست به ناشر ۱۴۶
- الف - مواردی که ناشر منبع شایعه است ۱۴۷
- ب - در مواردی که ناشر منبع شایعه نیست ۱۴۸
- ج - در مواردی که منبع شایعه مشخص نیست ۱۵۱
- د - بند سوم - قابل استناد در اطلاعات ۱۵۱
- نتیجه فصل دوم ۱۵۳
- فصل سوم - آثار تعهد به ارائه اطلاعات در معاملات اوراق بهادار ۱۵۵
- مبحث اول - آثار اجرای تعهد به ارائه اطلاعات ۱۵۵
- گفتار اول - ایجاد فرض آگاهی سرمایه‌گذاران از اطلاعات ۱۵۵
- گفتار دوم - بی‌اعتباری افشای غیررسمی اطلاعات ۱۵۷
- مبحث دوم - آثار نقض تعهد به ارائه اطلاعات ۱۵۹
- بند اول - جایگاه ضمانت اجراهای فسخ و بطلان در معاملات اوراق بهادار ۱۶۰
- بند دوم - بطلان ۱۶۴
- الف - بطلان عقد در اثر اشتباه ۱۶۴
- ب - بطلان یا عدم بطلان معاملات متکی بر اطلاعات نهانی ۱۶۸
- بند سوم - قابلیت فسخ ۱۷۰
- الف - خیار تدلیس ۱۷۲
- ب - خیار غبن ۱۷۶

فهرست مطالب □ ۹

- ۱- اقسام قیمت سهام ۱۷۷
- ۲- ماهیت غبن ۱۷۹
- ج- خیار عیب ۱۸۲
- نتیجه فصل ۱۸۵

بخش دوم - مسئولیت مدنی ناشی از نقض تعهد به ارائه اطلاعات در

- معاملات اوراق بهادار ۱۸۷

فصل اول - مبنای و ارکان مسئولیت مدنی ناشی از نقض تعهد به ارائه اطلاعات ۱۸۹

بخش اول- مبنای مسئولیت مدنی ناشی از نقض تعهد به ارائه اطلاعات در معاملات اوراق

- بهادار ۱۹۸

گفتار اول- نگاه مسئولیت مدنی در بازار اوراق بهادار ۱۹۸

بند اول- مبنای مسئولیت مدنی با ویژگی‌های خاص بازار اوراق بهادار ۱۹۸

الف- ماهیت و مسئولیت مدنی و خطر ذاتی سرمایه‌گذاری در بورس ۱۹۹

ب- شخصی بودن مسئولیت مدنی و ماهیت جمعی بازار اوراق بهادار ۲۰۱

۱. زیان جمعی ۲۰۲

۲. زیان فراگیر (زیان‌های در مقیاس بزرگ) ۲۰۵

بند دوم- تفاوت مسئولیت در بازار اولی و ثانویه ۲۱۰

الف- ایراد نسبی بودن قرارداد ۲۱۱

ب- رابطه بین زیان و سود ۲۱۱

بند سوم- شخص حقوقی بودن متعهد اصلی ارائه اطلاعات ۲۱۵

الف- مسئولیت مدنی شخص حقوقی ۲۱۷

۱. تشخیص تقصیر قابل تفکیک بر اساس عمل مدیر در چارچوب

وظایف و اختیارات ۲۲۰

۲. تشخیص تقصیر قابل تفکیک بر مبنای انگیزه مدیران ۲۲۱

۳. معیار مقرر در قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ برای مسئولیت کیفری

شخص حقوقی ۲۲۱

ب- مسئولیت مدنی ناشران اوراق بهادار در برابر مدیران ۲۲۲

- گفتار دوم- هدف و مبنای مسئولیت مدنی ناشی از نقض تعهد به ارائه اطلاعات..... ۲۲۵
- بند اول- هدف مسئولیت مدنی ناشی از نقض تعهد به ارائه اطلاعات ۲۲۶
- الف- جبران زیان وارده به سرمایه‌گذاران به عنوان هدف مسئولیت مدنی
ناشران ۲۲۶
- ۱- نقی کارکرد جبرانی مسئولیت مدنی بر مبنای ادعای بازی
در مجموع صفر ۲۲۷
- ۲- مشکل دور در مسئولیت ناشر ۲۳۲
- ۱,۲. سطح خرد دور ۲۳۳
- ۲,۲. سطح کلان دور ۲۳۵
- ۳- ناعادلانه بودن تحمیل زیان بر سرمایه‌گذاران بی‌تقصیر ۲۳۷
- ۱,۳. تحمیل مسئولیت نهایی به سهامداران در همه موارد مسئولیت
مدنی شخص حقوقی ۲۳۷
- ۲,۲. زیر سؤال بردن فرض بی‌گناهی سرمایه‌گذار ۲۳۹
- ب - بازدارندگی به عنوان هدف مسئولیت مدنی ناشی از نقض تعهد به ارائه
اطلاعات ۲۴۱
۱. عدم وحدت عامل ورود زیان و شخصی که در عمل زیان از سوی
وی جبران می‌شود ۲۴۳
۲. نقش بیمه مسئولیت مدیران ۲۴۶
- ج- نقش مسئولیت مدنی ناشی از نقض الزامات مربوط به افشای اطلاعات
نادرست در توزیع خطر ۲۴۷
- د- ترجیح کارکرد جبرانی مسئولیت مدنی ۲۵۰
- بند دوم- مبنای مسئولیت ۲۵۱
- الف- مطالعه تطبیقی ۲۵۲
۱. حقوق آمریکا ۲۵۲
- ۱,۱. مبنای مسئولیت ناشی از ماده ۱۱ قانون اوراق بهادار ۲۵۲
- ۲,۱. مبنای مسئولیت ناشی از قاعده 5-10b مربوط به ماده (b)10
قانون بورس اوراق بهادار ۱۹۳۴ ۲۵۵
۲. حقوق فرانسه ۲۵۷

ب- حقوق ایران	۲۵۷
۱. جایگاه قاعده غرور در جبران خسارات ناشی از نقض الزامات	
مربوط به افشای اطلاعات	۲۵۷
۲. مبنای مسئولیت مدنی ناشی از نقض تعهد به ارائه اطلاعات در	
حقوق ایران	۲۶۱
۱،۲. در بازار اولیه	۲۶۲
۲،۲. در بازار ثانویه	۲۶۲
مبحث دوم- ارکان مسئولیت مدنی ناشی از نقض تعهد به ارائه اطلاعات	۲۶۳
ک- اثر اوار- فعل زیان بار	۲۶۴
د- اول- شرایط تحقق تقصیر (نقض تعهد به ارائه اطلاعات)	۲۶۴
الف- انشای اطلاعات نادرست یا عدم افشای اطلاعات مهم	۲۶۴
ب- عدم ارائه دن افشای اطلاعات نادرست یا گمراه کننده	۲۶۵
ج- لزوم یا عدم لزوم علم ناشر و مدیران آن به واقع	۲۶۶
د- علل رفع تقصیر و سایر موانع مسئولیت مدنی	۲۶۸
الف- دفاع تلاش مقوم	۲۶۸
ب- مجوز قانونی در عدم افشای اطلاعات	۲۷۰
ج- ارائه هشدارهای لازم در خصوص اطلاعات مربوط به آینده	۲۷۱
د- افشای غیررسمی اطلاعات	۲۷۲
ه- مرور زمان	۲۷۳
گفتار دوم- ورود زیان	۲۷۴
بند اول- اوصاف و شرایط ضرر قابل جبران	۲۷۵
الف- قطعیت زیان	۲۷۶
ب- وصف شخصی و مستقل بودن ضرر	۲۷۷
بند دوم- لزوم انعقاد معامله در حد فاصل افشای اطلاعات نادرست و افشای	
اصلاحی	۲۷۸
الف- خرید اوراق بهادار به قیمت بیش از قیمت واقعی	۲۸۰
ب- فروش اوراق بهادار به قیمت کمتر از قیمت واقعی	۲۸۰
ج- عدم خرید یا فروش اوراق بهادار- حفظ مالکیت اوراق بهادار	۲۸۱

- ۲۸۳..... بند سوم - سایر زبان‌های وارده
- ۲۸۳..... الف - هزینه‌های انعقاد معامله
- ۲۸۵..... ب - سود از دست رفته
- ۲۸۶..... گفتار سوم - رابطه سببیت: تعدد عوامل ورود زیان
- ۲۸۹..... بند اول - مدیران
- ۲۹۱..... بند دوم - مشاوران حقوقی ناشر
- ۲۹۲..... بند سوم - متعهد پذیره‌نویسی
- ۲۹۳..... بند چهارم - حساب‌رسان
- ۲۹۴..... بند پنجم - مؤسسان
- ۲۹۶..... بند ششم - معامله‌گران استفاده‌کننده از اطلاعات نهانی
- ۲۹۹..... الف - مسئولیت مدنی دارندگان اطلاعات نهانی در برابر طرف معامله
- ب - مسئولیت مدنی دارندگان اطلاعات نهانی در برابر معامله‌کنندگان همزمان
- ۳۰۰.....
- ج - نحوه احراز رابطه سببیت در موارد تداخل مسئولیت مدنی ناشر و دارنده
- ۳۰۲..... اطلاعات نهانی
- ۳۰۳..... بند هفتم - تقصیر زیان‌دیده
- ۳۰۵..... نتیجه فصل
- ۳۰۶..... فصل دوم - ماهیت حقوقی زیان ناشی از نقض تعهد به ارائه اطلاعات
- ۳۰۷..... مبحث اول - زیان ناشی از تغییر قیمت
- ۳۰۷..... گفتار اول - کلیات
- بند اول - نحوه تأثیر اطلاعات نادرست یا گمراه‌کننده بر تغییر قیمت اوراق بهادار
- ۳۰۷.....
- بند دوم - ماهیت حقوقی زیان ناشی از تغییر قیمت: تمایز تغییر قیمت از غبن
- ۳۰۹..... بند سوم - فروض مختلف تأثیر نقض تعهد به ارائه اطلاعات بر قیمت سهام
- ۳۱۰..... الف - دوران قبل از نقض تعهد به ارائه اطلاعات
- ۳۱۱.....
۱. فروش سهام قبل از نقض الزامات
- ۳۱۱.....
۲. خرید سهام قبل از نقض الزامات
- ۳۱۱.....

فهرست مطالب □ ۱۳

- ب- حد فاصل افشای اطلاعات نادرست یا گمراه‌کننده و افشای اصلاحی .. ۳۱۲
۱. خرید اوراق بهادار ۳۱۲
۲. فروش اوراق بهادار ۳۱۳
- ج- دوران پس از افشای اصلاحی ۳۱۴
- گفتار دوم- تفکیک تغییر قیمت گذشته‌نگر و آینده‌نگر ۳۱۴
- بند اول- زیان ناشی از تغییر قیمت اوراق بهادار گذشته‌نگر ۳۱۵
- الف- جایگاه زیان گذشته‌نگر در رویه قضایی فرانسه و آمریکا ۳۱۵
- ب- فروض مختلف زیان ناشی از تغییر قیمت گذشته‌نگر ۳۱۷
۱. خرید سهام به قیمت بیشتر از قیمت واقعی ۳۱۷
۲. فروش سهام به قیمت کمتر از قیمت واقعی ۳۱۸
۳. حفظ مالکیت اوراق بهادار ۳۱۸
- بند دوم- بیان ناشی از تغییر قیمت اوراق بهادار آینده‌نگر ۳۱۹
- الف- بیان تغییر قیمت آینده‌نگر در حقوق آمریکا ۳۲۰
- ب- زیان تغییر قیمت آینده‌نگر در حقوق فرانسه ۳۲۱
- بند سوم - ترجیح زیان ناشی از تغییر قیمت گذشته‌نگر ۳۲۳
- گفتار سوم- نحوه احراز رابطه سببیت بین نقض تعهد به ارائه اطلاعات و زیان ناشی از تغییر قیمت ۳۲۷
- بند اول- تفکیک سببیت معامله از سببیت ضرر ۳۲۷
- الف- سببیت معامله (استناد) ۳۲۹
- ب - سببیت ضرر ۳۳۱
- ج- جایگاه تفکیک سببیت ضرر و سببیت معامله در حقوق ایران ۳۳۴
- بند دوم- دشواری احراز رابطه سببیت بین نقض الزامات رجوع به افشای اطلاعات و زیان ناشی از تغییر قیمت ۳۳۵
- الف- مشکلات اثبات سببیت معامله ۳۳۵
- ب- مشکلات اثبات سببیت ضرر ۳۳۶
- بند سوم- فروض پیش‌بینی شده برای احراز رابطه سببیت در خصوص زیان ناشی از تغییر قیمت ۳۳۷
- الف - فرض سببیت معامله - نظریه تقلب در بازار ۳۳۷

۱. مفهوم نظریه تقلب در بازار ۳۳۹
۲. مبانی تئوری ۳۴۱
- ۱,۲. اعتماد معقول به درستی بازار ۳۴۲
- ۲,۲. کارآمدی بازار: نظریه بازار سرمایه کارآمد ۳۴۲
۳. قابل رد بودن فرض تقلب در بازار ۳۴۴
- ۱,۳. اثبات عدم اعتماد سرمایه‌گذار به قیمت ۳۴۶
- ۲,۳. اثبات عدم کارآمدی بازار ۳۴۷
- ۳,۳. عدم تأثیر اثبات ناآگاهی سرمایه‌گذار از اطلاعات نادرست ۳۴۸
- ب- فرض سببیت ضرر ۳۴۸
- گفتار ۱- نحوه تقویم خسارت ناشی از تغییر قیمت اوراق بهادار ۳۴۹
- د اول- اصول حاکم بر تقویم خسارات ناشی از تغییر قیمت ۳۴۹
- الف- روش مبتنی بر ارزش ثابت ۳۵۱
- ب- روش مبتنی بر ارزش نسبی ۳۵۲
- ج- روش مبتنی بر ارزش واقعی ۳۵۳
- بند دوم- نحوه محاسبه زیان و زیاده ۳۵۴
- الف- تفاوت قیمت واقعی در زمان انعقاد معامله و ثمن معامله (معیار خارج از جیب) ۳۵۴
- ب- تفاوت ثمن معامله و قیمت مبیع در افشای اصلاحی ۳۵۶
- ج- تفاوت ثمن معامله و قیمت سهم پس از انقضاء مدت معقول از تاریخ افشای اصلاحی ۳۵۷
- ه- تحلیل روش‌های مختلف محاسبه زیان قابل جبران ۳۶۰
- بند سوم- نحوه محاسبه زیان مربوط به تفاوت قیمت در حقوق ایران ۳۶۲
- الف- در قواعد عمومی قراردادها ۳۶۲
۱. تعیین ارزش بر مبنای قیمت زمان انعقاد عقد ۳۶۳
۲. تعیین ارزش بر مبنای قیمت زمان قبض ۳۶۳
۳. تعیین ارزش بر مبنای مبلغ کمتر قیمت زمان قبض و عقد ۳۶۳
- ب- در معاملات اوراق بهادار ۳۶۴
- گفتار پنجم- نقد یک رأی هیأت داورى بورس ۳۶۶

گفتار ششم- ارزیابی زیان مربوط به تغییر قیمت	۳۶۹
مبحث دوم- زیان ناشی از تغییر تصمیم سرمایه‌گذاران	۳۷۱
گفتار اول- استقلال زیان ناشی از تغییر تصمیم از تغییر قیمت	۳۷۲
گفتار دوم- زیان ناشی از تغییر تصمیم واقعی	۳۷۴
بند اول- تغییر تصمیم واقعی تعیین‌کننده	۳۷۵
الف- مفهوم	۳۷۵
ج- موانع احراز تعیین‌کننده بودن اطلاعات	۳۷۷
۱. فرض تعیین‌کننده بودن تصمیم در موارد خرید اوراق بهادار	۳۷۸
۲. فرض تعیین‌کننده بودن تصمیم در موارد تصمیم بر حفظ مالکیت	۳۷۸
د- جایگاه زیان ناشی از تغییر تصمیم تعیین‌کننده در حقوق ایران	۳۸۰
بند دوم- تغییر تصمیم غیرتعیین‌کننده- از دست دادن فرصت	۳۸۰
الف- نظریه از دست دادن فرصت	۳۸۱
۱. مفهوم	۳۸۱
۲. مبنا	۳۸۲
۳. موارد اعمال نظریه از دست دادن فرصت	۳۸۴
۴. شرایط اعمال نظریه از دست دادن فرصت	۳۸۵
۱,۴. احتمالی بودن تحقق فرصت	۳۸۵
۲,۴. لزوم جدی و واقعی بودن فرصت	۳۸۶
۳,۴. لزوم لحاظ کردن احتمال تحقق فرصت در تقویم خسارت	۳۸۷
۵. جایگاه نظریه از دست دادن فرصت در رویه قضایی و دکترین	۳۸۸
ایران	۳۸۸
ب- اعمال تئوری از دست دادن فرصت در دعاوی مسئولیت مدنی ناشی از	
نقض تعهد به ارائه اطلاعات در معاملات اوراق بهادار	۳۸۹
۱. اعمال نظریه از دست دادن فرصت در موارد نقض الزامات مربوط	
به افشای اطلاعات در رویه قضایی فرانسه	۳۹۰
۱,۱. پرونده فلاماریون	۳۹۱
۲,۱. تحلیل پرونده فلاماریون	۳۹۲

مقدمه استاد گرامی جناب آقای دکتر حسن ره‌پیک

بررسی مسائل و احکام اوراق بهادار به جهت اهمیت این اوراق در تأمین منابع مالی برای شرکت‌ها و طرح‌های تولیدی، صنعتی و اقتصادی مورد توجه قرار گرفته است. قانونگذاران نیز ضوابط و مقرراتی را برای شرایط و آثار گوناگون این اوراق وضع نموده‌اند. در عین حال سؤالات و ابهاماتی در معاملات و نقل و انتقال اوراق بهادار مطرح می‌شود که نیازمند بررسی و تحقیق می‌باشد. یکی از مسائل مهم در معاملات در معنای عام، میزان و چگونگی ارائه یا کسب اطلاعات، مورد نیاز برای معامله است. آنچه مسلم است برای خروج معامله از جهل و غرر، وجود علم و اطلاعات در ارکان معامله در حدی که قصد انشاء را ممکن سازد ضروری است؛ اما این مسأله که آیا بر بنیان حسن نیت یا جلوگیری از اضرار، ارائه یا افشای اطلاعات لازم است و به عنوان یک تعهد برای معامله کننده تلقی می‌گردد، قابل تأمل است.

نویسنده محترم، موضوع تحقیق خود را لزماً و تعهد به افشا و ارائه اطلاعات در معاملات اوراق بهادار قرار داده است. بررسی مبانی و آثار این تعهد مسائل متنوعی را مطرح می‌کند که شایسته تحقیق است. ویژگی این تحقیق این است که اولاً، فروعاً و مختلفی را بررسی کرده که در نوشته‌های دیگر با این تفصیل مشاهده نمی‌شود. ثانیاً، در مواضع متعدد به حقوق تطبیقی توجه نموده و در بسیاری از موارد از متون اصیل حقوق آمریکا و فرانسه برای طرح مسأله و پیشنهاد راه‌حل استفاده کرده است. ثالثاً، بر خلاف بسیاری از نویسندگان در حوزه معاملات اوراق بهادار به طرح مقررات و تحلیل‌های محدود به اوراق بهادار اکتفا نکرده، بلکه تلاش نموده تا بین این بحث با مبانی و قواعد عمومی قراردادها پیوند برقرار کند. و از آنجا که در بررسی قواعد قراردادها در حقوق ایران چاره‌ای جز رجوع به مبانی و متون فقهی وجود ندارد، در این تحقیق در حد مقدور به فقه امامیه نیز توجه شده است. در هر حال امید است که خوانندگان و علاقمندان این حوزه‌ی علمی و عملی، بخشی از مسائل خود را به همراه راه‌حلهای آنها در این تحقیق بیابند.

دکتر حسن ره‌پیک

استاد دانشگاه علوم قضایی